

Nr 36

Konstitutionsutskottets utlåtande i anledning av proposition med förslag till lag om otillbörlig marknadsföring, m. m., i vad denna hänvisats till utskottet.

Arendet

I proposition nr 57 framlade Kungl. Maj:t förslag till lag om otillbörlig marknadsföring samt sju därtill anknyttande lagförslag, däribland ett förslag till lag om ändring i lagen (1937: 249) om inskränkningar i rätten att utbekomma allmänna handlingar (sekretesslagen). Propositionen hänvisades i sistnämnda del till konstitutionsutskottet och i övrigt till lagutskott. I detta utlåtande behandlas propositionen i vad den hänvisats till konstitutionsutskottet.

I fråga om propositionens bakgrund och dess innehåll i vad den remitterats till lagutskott hänvisas till tredje lagutskottets samtidigt härmed avgivna utlåtande nr 45. I detta behandlas även den nya lagstiftningens förhållande till tryckfriheten.

Lagförslaget

Det vid propositionen fogade, till konstitutionsutskottet hänvisade lagförslaget har följande lydelse:

Förslag

till

L a g

om ändring i lagen (1937: 249) om inskränkningar i rätten att utbekomma allmänna handlingar

Härigenom förordnas, att 20 § lagen (1937: 249) om inskränkningar i rätten att utbekomma allmänna handlingar skall ha nedan angivna lydelse.

(Nuvarande lydelse)

(Föreslagen lydelse)

20 §.¹

Handling som inkommit till myndighet, som avses i lagen om uppgiftsskyldighet rörande pris- och konkurrensförhållanden, eller till *näringsfri-*

Handling som inkommit till myndighet, som avses i lagen om uppgiftsskyldighet rörande pris- och konkurrensförhållanden, eller till *marknads-*

¹ Senaste lydelse 1956: 246.

(Nuvarande lydelse)

hetsrådet eller *ombudsmannen för näringsfrihetsfrågor* må, i den mån handlingen innehåller upplysningar om viss företagares affärs- eller driftförhållanden, vilkas offentliggörande kan lända honom till men, icke i andra fall än Konungen bestämmer utlämnas förrän tjugu år förflutit från handlingens datum. Vad nu sagts gälle ock hos myndigheten upprättad handling, dock ej kartellregister.

(Föreslagen lydelse)

rådet, näringsfrihetsombudsmannen eller konsumentombudsmannen må, i den mån handlingen innehåller upplysningar om viss företagares affärs- eller driftförhållanden, vilkas offentliggörande kan lända honom till men, icke i andra fall än Konungen bestämmer utlämnas förrän tjugu år förflutit från handlingens datum. Vad nu sagts gälle ock hos myndigheten upprättad handling, dock ej kartellregister.

På framställning — — — — — motsvarande tillämpning.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 1971. Äldre bestämmelser gäller fortfarande beträffande handling som inkommit eller upprättats före ikraftträdandet.

Departementschefen

Lagen (1937: 249) om inskränkningar i rätten att utbekomma allmänna handlingar (sekretesslagen) innehåller i 20 § en bestämmelse om sekretesskydd för bl. a. handlingar som inkommit till eller upprättats hos näringsfrihetsrådet eller ombudsmannen för näringsfrihetsfrågor. I den mån sådan handling innehåller upplysningar om viss företagares affärs- eller driftförhållanden, vilkas offentliggörande kan lända honom till men, får handlingen inte utan beslut av Kungl. Maj:t utlämnas förrän 20 år förflutit från handlingens datum.

I likhet med vad som uttalats i promemorian anser jag det uppenbart att utredningar i frågor om otillbörlig marknadsföring lika väl som utredningar i frågor om konkurrensbegränsning kan beröra förhållanden som är att anse som affärshemligheter. Det är därför naturligt att sekretessreglerna för näringsfrihetsrådet får gälla för marknadsrådet både i konkurrensbegränsningsärenden och i marknadsföringsärenden och att konsumentombudsmannen i sekretesshänseende likställs med näringsfrihetsombudsmannen. Nyss återgivna föreskrift i 20 § sekretesslagen bör jämkas i enlighet härmed.

Utskottet

Tredje lagutskottet har i sitt samtidigt härmed avgivna utlåtande nr 45 tillstyrkt bifall till proposition nr 57, bl. a. i vad propositionen avser inrättande av de nya myndigheterna marknadsrådet och konsumentombudsmannen. Marknadsrådet avses därvid skola överta det nuvarande näringsfrihetsrådets uppgifter, medan konsumentombudsmannen skall vara en med näringsfrihetsombudsmannen parallellt arbetande myndighet. I dessa delar föreligger ingen reservation. Det till konstitutionsutskottet hänvisade förslaget till lag om ändring i sekretesslagen innebär att de nuvarande sekretessreglerna för näringsfrihetsrådet överförs till marknadsrådet samt att konsumentombudsmannen i sekretesshänseende likställs med näringsfrihetsombudsmannen. Utskottet finner inte anledning till erinran mot lagförslaget utan hemställer

att riksdagen, med bifall till proposition nr 57 i vad den hänvisats till konstitutionsutskottet, antager det genom propositionen framlagda förslaget till lag om ändring i lagen (1937: 249) om inskränkningar i rätten att utbekomma allmänna handlingar.

Stockholm den 12 maj 1970

På konstitutionsutskottets vägnar:

GEORG PETTERSSON

Närvarande:

från första kammaren: herrar Georg Pettersson (s), Erik Olsson (s), fru Segerstedt Wiberg (fp), herrar Sveningsson (m), Sörlin (s), Richardson (fp), Hernelius (m), Nyquist (s) och Norberg (s); samt

från andra kammaren: herrar Larsson i Luttra (cp), Nilsson i Östersund (s), Björkman (m), Johansson i Trollhättan (s), Andersson i Billingsfors (s), Nygren (s), Magnusson i Nennesholm (cp), Gustafsson i Barkarby (s), fru Anér (fp) och herr Strömberg (fp).

Särskilt yttrande

av fru Segerstedt Wiberg (fp) och herr Hernelius (m):

Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag om otillbörlig marknadsföring m. m. berör till viss del tryckfrihetsrätten. Enligt förslaget skall vitesansvar för innehåll i tryckt skrift kunna utkrävas av annan än ansvarig utgivare och före tryckningen utfärdade förbud kan också ifrågakomma.

Enligt tryckfrihetsförordningen åvilar ansvar för innehållet ansvarige utgivaren utom i vissa fall som inte hänför sig till tryckfrihetsrättens innebörd och syfte (lotterimeddelanden etc). Någon föregående granskning av skrift eller förbud mot tryckning får ej heller förekomma. Det är i hög grad tvivelaktigt om bestämmelserna i den nu föreslagna lagen kan förenas med de här åberopade och andra bestämmelser i tryckfrihetsförordningen.

Regeringen har nyligen meddelat, att den avser att tillsätta en utredning för att undersöka vilka ändringar som behövs i tryckfrihetsförordningen i samband med införande av förbud mot reklam för sprit och tobak (KU 1970: 26). Enligt vår mening borde denna utredning också granska lagen om otillbörlig marknadsföring för att undersöka om denna står i överensstämmelse med tryckfrihetsförordningen eller om ändringar kan behövas. Vad som under inga förhållanden bör få förekomma är att det ens riskeras att grundlagsbestämmelser i praktiken sätts ur kraft genom innehållet i annan lag.